

пізніше фігуруватиме у творчості колоніальних письменників періоду підйому визвольної боротьби. у своїй творчості репрезентує художнє осмислення самотності африканських народів [5].

Отже, художній доробок Рене Марана належить є значним внеском до процвітання та популяризації французької мови та літератури, а створений письменником художній світ відповідає естетичним цінностям і запитам сучасного читача.

ЛІТЕРАТУРА

1. Batouala. URL : https://books.google.com.ua/books/about/Batouala.html?id=avmRAAAIAAJ&redir_esc=y
2. Fabre M. Rene Maran, The New Negro and Negritude. URL : <https://www.jstor.org/stable/274397>
3. Francophone literature URL : [Francophone literature - Wikipedia](#)
4. René Maran, précurseur de la négritude. URL : <https://www.bnf.fr/fr/rene-maran-precurseur-de-la-negritude>
5. Sabbah L. Écrivains français d'outre-mer. Paris : Ministère des Affairesétrangères. URL : <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k3321293h#>

ФІЛОСОФСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ТВОРЧОСТІ Ж.-П. САРТРА: ДЕЯКІ СПОСТЕРЕДЖЕННЯ

Калина Усачова

*студентка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Філософія Жана-Поля Сартра і екзистенціалізм, яку він втілює у своїй творчості, є однією з найвпливовіших течій в історії філософії ХХ століття. Його концепції ідеально відображають складність та глибину людського існування, відкриваючи нові горизонти розуміння самої суті буття.

В нашій розвідці спробуємо осмислити основні аспекти філософії Сартра, зосереджуючись на його ключових ідеях щодо екзистенціалізму: розуміння індивідуального існування, поняття свободи та відповідальності, ролі свідомості у формуванні людського буття.

Дослідження науковців відзначають роботи Сартра як важливе джерело для розуміння сучасної філософської думки, його внесок у розвиток екзистенціалізму залишається надзвичайно актуальним і дієвим до сьогодні. Отже, метою нашої роботи є не лише систематизація і аналіз ідей Жана-Поля Сартра, а й спроба розкрити їхню актуальність і значущість у контексті сучасних філософських дискусій.

Серед основних праць Жана-Поля Сартра, які мають велике значення

у контексті екзистенціалізму, виокремлюються :

"Буття та Ніщо" (L'Être et le néant). Ця праця, опублікована в 1943 році, є однією з найважливіших у філософії Сартра та екзистенціалізму загалом. У ній він розглядає поняття індивідуального існування, вільної волі та відповідальності, а також аналізує відношення між суб'єктом та об'єктом.

"Заплющені очі" (Huis Clos). Це драма, опублікована в 1944 році, яка частково базується на ідеях екзистенціалізму. У "Заплющених очах" Сартр розглядає поняття відповідальності та вільної волі через драматичні ситуації, що відбуваються у загадковому пеклі.

"Людина - це свобода" (L'existentialisme est un humanisme). Ця праця, яка була лекцією, прочитаною Сартром у 1945 році, є важливим маніфестом екзистенціалізму. У ній він визначає основні принципи екзистенціалізму, зокрема, свободу, відповідальність та вибір.

Ці праці не лише допомогли поширити ідеї екзистенціалізму, а й визначили Жана-Поля Сартра як одного з головних представників цього напрямку філософії. Його роботи продовжують бути об'єктом інтенсивного дослідження та обговорення у філософському світі, а їх вплив на культуру та мислення залишається великим.

Філософські впливи та формування ідей Жана-Поля Сартра відіграли ключову роль у становленні його філософської концепції екзистенціалізму. Ось деякі з найважливіших впливів на його мислення:

Екзистенціалізм: Жан-Поль Сартр вивчав роботи інших екзистенціалістів, таких як Габріель Марсель, Мартін Гайдеггер та Федеріко Гарсія Лорка. Їхні ідеї про індивідуальне існування, свободу вибору та пошук сенсу буття вплинули на формування основних принципів філософії Сартра.

Феноменологія: Роботи Едмунда Гуссерля стали важливим джерелом інспірації для Сартра, особливо його феноменологічний метод аналізу свідомості та сприйняття. Це вплинуло на розвиток його власної концепції свідомості та індивідуального існування.

Ніцшеанський нігілізм: Ідеї Фрідріха Ніцше про відсутність абсолютних моральних цінностей, владу волі та пошук сенсу у світі також відобразилися у філософії Сартра. Він прийняв концепцію "безбожної свідомості" і побудував на її свою власну систему цінностей та моральних норм.

Гегелівська діалектика: Ідеї Гегеля про діалектичний розвиток духу та взаємодію суб'єкта та об'єкта вплинули на філософію Сартра, хоча він критикував гегелівський ідеалізм.

Ці різноманітні філософські впливи стали фундаментом для формування ідей Жана-Поля Сартра та визначили основні принципи його екзистенціалістської філософії, яка принесла значний внесок у філософський дискурс ХХ століття.

У контексті екзистенціалізму, особливо в філософії Жана-Поля Сартра, поняття свободи має центральне значення. Сартр стверджував, що

людина народжується без певного сенсу або призначення, і її існування залежить від її власних виборів та дій. Він визнавав, що людина постійно знаходиться в ситуації вибору, де вона повинна приймати рішення та визначати сенс свого існування.

За Сартром, свобода людини полягає у її здатності вільно обирати та визначати свої дії незалежно від зовнішніх обставин або внутрішніх умов. Ця свобода, однак, несе в собі велику відповідальність, оскільки кожен вибір відбувається в умовах невизначеності та зумовлює подальші дії та наслідки.

Сартр вважав, що відмова від прийняття своєї свободи є самонедоліком, оскільки це означає ухилення від відповідальності за власні дії та відмову від індивідуальної автентичності. Таким чином, в екзистенціалістському розумінні, свобода пов'язана з самеосмисленням, відповідальністю та творчими можливостями людини.

У філософії Жана-Поля Сартра поняття свідомості грає ключову роль, особливо в контексті екзистенціалістського розуміння людського існування. Сартр розглядає свідомість як основну характеристику людського існування, яка визначає його відношення до світу.

Згідно з Сартром, свідомість є не просто відображенням об'єктивної реальності, але активним процесом творення сенсу та значення. Він стверджував, що свідомість завжди орієнтована на щось поза собою, на об'єкти, і ця орієнтація визначається нашими виборами та цілями. Людина завжди вибирає, на що спрямувати свою увагу та як інтерпретувати світ навколо себе.

Однак, для Сартра, свідомість також несе в собі внутрішню діалектику. Він вважав, що свідомість має два аспекти: "свідомість-для-себе" (consciousness-of-itself) і "свідомість-про-світ" (consciousness-of-the-world). "Свідомість-для-себе" означає свідомість як "я", яка постійно створюється через вибори та дії особистості. "Свідомість-про-світ" відображає сприйняття та інтерпретацію зовнішнього світу.

Для Сартра, свідомість визначає нашу здатність до вибору та творення сенсу, але також вона є джерелом абсурдності нашого існування через постійну конфліктність між нашими внутрішніми бажаннями та обмеженнями зовнішнього світу.

Таким чином, можна зазначити, що філософія Жана-Поля Сартра та екзистенціалізм в цілому відіграють важливу роль у розвитку сучасної філософської думки. Ці концепції надають людині велике значення, визначаючи її свободу, відповідальність та постійний пошук сенсу в існуванні. Сартр розглядає світ як безпосередньо існуючий та знаходить у свободі основу для індивідуальної самореалізації та творчості. Відповідно, екзистенціалізм наголошує на важливості автентичності та особистісного розвитку.

Подальше дослідження концепцій Сартра та екзистенціалізму може пролити світло на питання свободи, відповідальності та сенсу життя в сучасному світі. Ці філософські ідеї залишаються актуальними, спонукаючи

нас до глибшого розуміння того, що означає бути людиною в умовах складності та невизначеності сучасного світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Власевич-Хоркава Т. Свобода та проблема ідентичності в французькій філософії екзистенціалізму. URL: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/483/503>
2. Прудка Т. Свобода в екзистенціальній філософії Сартра. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/26551/Prudka.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Лях В. В. Концепт свободи в екзистенціалізмі Ж.-П.Сартра: зміна онтологічних підстав. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/be41e777-820f-4edf-9ecd-26ef772e21df/content>
4. Сартр Ж.-П. Екзистенціалізм – це гуманізм. URL: [file:///C:/Users/admin/Downloads/admin,+2%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/admin,+2%20(2).pdf)

РЕЦЕНСІЯ ТВОРЧОСТІ АРТЮРА РЕМБО В УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

Вікторія Свинар

*студентка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Раїса Чорній

*кандидатка філологічних наук доцентка
кафедри романо-германської філології
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Французький письменник Артур Рембо (Arthur Rimbaud, 1854-1891) в історії світової літератури посідає особливе місце. Яскравий представник культурного життя Франції останньої третини XIX століття лише за дуже короткий час свого творчого натхнення (1868-1871) залишив художній спадок, який і до сьогодні привертає увагу численних шанувальників художнього слова.

В світовій культурі А. Рембо характеризується як неймовірно талановита та водночас зухвало бунтарська особистість. Серед митців-сучасників А.Рембо, з легкої подачі П. Варлена, був «ангелом і демоном», для С. Малларме творчість А. Рембо - «безпрецедентна пригода в історії